

Mål C-310/24**Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler****Datum för ingivande:**

29 april 2024

Domstol som begär förhandsavgörande:

Sofiyiski rayonen sad (Distriktsdomstolen i Sofia, Bulgarien)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

22 april 2024

Kärande:

YL

Svarande:

”Elektrozaprreditelni mrezi Zapad” EAD

Saken i det nationella målet

Negativ fastställsetalan genom vilken klaganden har yrkat fastställelse av att han inte är skyldig att betala en elräkning som är baserad på en uppskattning av förbrukningen under de tre senaste månaderna före avläsningen av en mätare som var defekt och inte uppmätte den faktiska förbrukningen exakt

Syfte med och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Fråga om tolkningen av direktiv (EU) 2019/944, förordning (EU) 2019/943 och direktiv 2011/83/EU med avseende på hur elpriserna bestäms, vilka komponenter som ska ingå i priset och hur principen om energieffektivitet ska tillämpas; fråga om tolkningen av direktiv 2011/83 med avseende på huruvida en konsument är skyldig att betala priset för en uppskattad mängd el om mätutrustningen går sönder eller inte gör korrekta mätningar och orsaken till detta är yttre påverkan, respektive om det inte förekommit någon yttre påverkan; vidare begäran om tolkning beträffande nätkostnadernas proportionalitet och konsumenternas

skyldighet att bära dessa kostnader, med beaktande av att leverantören/den systemansvarige ska ges ett incitament att begränsa sina förluster.

Frågor som har hänskjutits för förhandsavgörande

1. Ska begreppet ”avgifter ... bl.a. kompensation för energiförluster”, i den mening som avses i artikel 46.2 d i direktiv (EU) 2019/944, jämförd med artikel 18.8 i förordning (EU) 2019/943, tolkas på så sätt att det även omfattar el som förbrukas men som inte uppmätts av mätutrustningen, när den uteblivna eller felaktiga registreringen av förbrukad el hos konsumenten

- a) beror på yttre påverkan
- b) inte beror på yttre påverkan

och den systemansvarige eller elleverantören inte åtgärdat orsaken till felet i tid, vilket medfört att avräkningen grundar sig på en ”uppskattad” mängd el för en tidsperiod som anges i lag, vars utgång är beroende av vid vilken tidpunkt leverantören upptäckte det tekniska felet?

2. Ska tillsynsmyndighetens skyldighet enligt artikel 59.1 a i direktiv 2019/944 tolkas på så sätt att principen om tillämpning av transparenta kriterier när den fastställer överförings- eller distributionstariffer eller metoder för beräkning av dem har iakttagits, om tariffen täcker den systemansvariges kostnader för det fall att en mätanordning går sönder (inte registrerar elförbrukningen eller är behäftad med ett tekniskt fel) till ett belopp som motsvarar den uppskattade förlusten under en uppskattad tidsperiod, om felet

- a) beror på yttre påverkan
- b) inte beror på yttre påverkan

och den systemansvarige eller elleverantören, som är ägare till mätanordningen, inte åtgärdat orsaken till felet i tid?

3. Ska artikel 18.1 och 18.7 i förordning 2019/943 tolkas på så sätt att den inte utgör hinder för en nationell lagstiftning enligt vilken en konsuments elkostnader fastställs på grundval av en uppskattning av dennes elförbrukning under en uppskattad tidsperiod, utan att det sker någon kontroll av den mängd el som konsumenten faktiskt har förbrukat, om mätinstrumentet går sönder och felet

- a) beror på yttre påverkan
- b) inte beror på yttre påverkan?

4. Ska artikel 27 i direktiv 2011/83/EU tolkas på så sätt att konsumenten är skyldig att betala priset för en uppskattad mängd el under en uppskattad tidsperiod om mätanordningen inte registrerar den faktiska elförbrukningen, i en situation där mätanordningen är belägen utanför konsumentens fastighet och felet

- a) beror på yttre påverkan
- b) inte beror på yttre påverkan?

5. Ska artikel 10.4 i direktiv 2019/944 tolkas på så sätt att den inte utgör hinder för en nationell lagstiftning som tillåter att elleverantören/den systemansvarige gör en ny beräkning av mängden el genom att ersätta den tidigare beräkningen med en uppskattad mängd el som skulle ha förbrukats under en uppskattad tidsperiod, i en situation där mätutrustningens mätningar är felaktiga, den är belägen på en plats där konsumenten inte har åtkomst till den, och felet

- a) beror på yttre påverkan
- b) inte beror på yttre påverkan?

Anförda unionsbestämmelser

Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, artikel 1, artikel 2.1 och 2.2, artikel 3.1 och 3.2, artikel 4, artikel 9.1–3, artikel 18.1–4, artikel 27

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU, skäl 83, artikel 1, artikel 2.1–4, artikel 10.1, 10.2, och 10.3 a, b, d, e, f, g och h, artikel 10.4–12, artikel 46.2 d, artikel 59.1 a och r

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el, artikel 18.1, 18.3, 18.7 och 18.8

Anförda nationella bestämmelser

GRAZHDANSKI PROTSESUALEN KODEKS (CIVILPROCESSLAGEN)

Artikel 7.3. Domstolen ska ex officio pröva om ett konsumentavtal innehåller oskäliga villkor. Den ska ge parterna möjlighet att yttra sig i detta hänseende.

ZAKON ZA ENERGETIKATA (ENERGILAGEN)

Enligt artikel 83.1 utförs konstruktion och drift av elnät i enlighet med bestämmelserna i Pravila za izmervane na kolichestvoto elektricheska energia (Föreskrifter för mätning av el, nedan kallad PIKEE), som fastställer principerna för mätning, mätmetoder och placeringen av mätpunkter, samt förfarandet och metoderna för ny beräkning av mängden el i situationer där el inte blivit uppmätt, blivit felaktigt uppmätt eller inte blivit exakt uppmätt. Dessa regler antas av Komisia za energiyno i vodno regulirane (Energi- och vattenmyndigheten, Bulgarien, nedan kallad KEVR) på förslag av elbolagen och offentliggörs av såväl KEVR som av elbolagen på deras respektive webbplatser.

I § i denna lag innehåller bland annat en definition av begreppet ”hushållskund”: en kund som köper el eller fjärrvärme med varmvatten eller ånga som värmebärare för uppvärmning, luftkonditionering och varmvattenförsörjning eller naturgas för sin egen hushållsförbrukning.

PRAVILA ZA IZMERVANE NA KOLICHESTVOTO ELEKTRICHESKA ENERGIA (FÖRESKRIFTER FÖR MÄTNING AV EL)

Enligt artikel 1 ska dessa föreskrifter bland annat fastställa krav på mätnoggrannhet och kontrollen av tekniska och metrologiska egenskaper hos mätutrustning/mätsystem och deras anslutningar, rättigheter och skyldigheter för ägaren av ett mätsystem och för parterna i transaktioner som avser el, villkor och förfaranden för identifiering av situationer där el inte har uppmätts, uppmätts felaktigt eller inte uppmätts exakt, samt villkor, förfaranden och metoder för drift av mätpunkter och system för mätanordningar för beskattningsgrundande mätning.

I föreskrifterna anges även att respektive systemansvarig ansvarar för att mätanordningar för beskattningsgrundande mätning kontrolleras i syfte att säkerställa att de uppfyller de krav som fastställts, inbegripet utrustningens mätnoggrannhet.

Utöver dessa kontroller ska den systemansvarige (ägaren av mätanordningen för beskattningsgrundande mätning) säkerställa att tekniska kontroller av mätsystem/mätanordningar för beskattningsgrundande mätning genomförs på plats, samt att utbyte eller justering av parameterprogram hos sådan mätutrustning genomförs. Avläsning av en mätanordning för beskattningsgrundande mätning utgör inte en teknisk kontroll i den mening som avses i dessa föreskrifter.

I avsnitt IX i föreskrifterna fastställs förfarandet och metoderna för att göra en ny beräkning av mängden el.

I artikel 49 i föreskrifterna föreskrivs att den berörda systemansvarige ska upprätta ett protokoll över den kontroll som utförts i enlighet med dessa regler. Protokollet ska undertecknas av en av den systemansvariges företrädare och av användaren eller dennes företrädare. Om kontrollen visar att en mätanordning för

beskattningsgrundande mätning inte uppfyller föreskrivna metrologiska och/eller tekniska egenskaper, dess integritet och/eller funktion påverkats eller det finns misstanke om att ett främmande element tillförts ska enheten demonteras, förseglas med en plombering som har den berörda systemansvariges märke och ett unikt nummer och inom 14 dagar från dagen då kontrollen genomfördes skickas till tillsynsmyndigheten som ansvarar för metrologisk prövning.

Om ett fel på en mätanordning för beskattningsgrundande mätning beror på force majeure i den mening som avses i föreskrifterna, kan den berörda systemansvarige avstå från att skicka mätanordningen som demonterats till tillsynsmyndigheten som ansvarar för metrologisk prövning.

I ovannämnda fall är den berörda systemansvarige skyldig att installera fungerande mätutrustning för beskattningsgrundande mätning.

Artikel 50 innehåller närmare föreskrifter om hur mängden el ska beräknas om mätutrustning för beskattningsgrundande mätning inte registrerar mätvärden eller registrerar avvikande värden i strid med gällande krav, artikel 51 om det konstateras att det finns en otillåten anslutning till elnätet, och artikel 52 om en mätanordning för beskattningsgrundande mätning är behäftad med ett tekniskt fel som gör att förbrukad el passerar genom mätdonet utan att mängden el registreras, utan att någon yttre påverkan kan konstateras.

Enligt artikel 56 är den systemansvarige för distributionssystemet, när en ny beräkning av mängden el i enlighet med detta avsnitt av reglerna görs, skyldig att utfärda en faktura till användaren för den mängd el som beräknats på nytt, motivera den nya beräkningen och informera användaren om det belopp som ska betalas för nättjänsterna (med undantag för den avgift för tillträde till distributionssystemet som beräknas på grundval av den tjänst som tillhandahålls) samt om ”skyldigheter gentemot allmänheten”. Den mängd el som beräknats på nytt i enlighet med punkt 1 ska faktureras på grundval av det uppskattade marknadspriset på el under den tidsperiod som den nya beräkningen avser, vilket bestäms av KEVR för att täcka de tekniska kostnaderna.

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i det nationella målet

- 1 Parterna är överens om att käranden, YL, är ägare till en fastighet som varit ansluten till elöverföringsnätet sedan den 10 april 2022 och att svaranden, ”Elektrozapredelitelni mrezi Zapad” EAD (nedan kallad Elektrozapredelitelni mrezi Zapad), haft rätt att leverera el till den aktuella leveranspunkten under den aktuella perioden och debitera densamma. Bolaget var godkänt som systemansvarig för överföringssystemet och som elleverantör. I svarandebolagets databas öppnades ett förbrukningskonto för elförsörjning och elförbrukning för den aktuella fastigheten. Det är ostridigt att det förelåg ett avtalsförhållande för leverans av el mellan parterna för den aktuella perioden och leveranspunkten, att

det var fråga om ett konsumentavtal, och att YL:s hus var utrustat med en elmätare (teknisk mätutrustning) som var belägen utanför fastighetsgränserna.

- 2 Det är vidare ostridigt att svarandebolagets anställda genomförde en kontroll av elmätaren den 10 april 2023. Den befann sig i en metallåda på gatan som endast bolagets anställda hade tillgång till. Mätaren demonterades efter kontrollen som genomfördes den 10 april 2023 och skickades för testning till Bulgarski institut po metrologia (Bulgariens metrologiska institut, nedan kallat BIM), som testade mätdonet. Ovannämnda faktiska omständigheter bekräftades även i det sakkunnigutlåtande som domstolen har inhämtat.
- 3 Vid kontrollen framkom följande omständigheter, vilka inte har bestritts: dagtariffmätaren registrerade inte några mätvärden och mätutrustningen hade inte några synliga skador, varken på utsidan, på kretskorten eller på de enskilda delarna av elmätaren, inbegripet dess programvara. BIM konstaterade att elen som passerat genom mätaren inte uppmätts i enlighet med den fastställda tariffen och att mätaren varken uppfyllde de metrologiska egenskaperna eller de krav på mätnoggrannhet som ställs för elmätning.
- 4 På grundval av detta resultat utfärdade Elektrorazpredelitelni mrezi Zapad en faktura i enlighet med artikel 50.1 b PIKEE. Elektrorazpredelitelni mrezi Zapad har gjort gällande att bolaget, till följd av att mätutrustningen var ur funktion, har rätt att göra en uppskattning av förbrukad el för den tremånadersperiod som föregick kontrollen, det vill säga från den 11 januari 2023 till den 10 april 2023. Bolagets uppskattning av förbrukningen uppgick till 3 168 kWh. På grundval av de elpriser som gällde vid denna tidpunkt uppgick fakturabeloppet till 2 058,26 leva (BGN) (cirka 1 000 euro). Elektrorazpredelitelni mrezi Zapad beräknade detta belopp uteslutande på grundval av dagtariffen som är dyrare än natttariffen.
- 5 YL anser att han inte är skyldig att betala detta belopp, eftersom han inte hade någon kännedom om att elmätaren hade gått sönder, inte hade någon åtkomst till mätaren och uppskattningen kunde ha gjorts för en kortare tidsperiod, nämligen enbart för den tid då elmätaren var ur funktion. Mot denna bakgrund väckte YL en negativ fastställsetalan, genom vilken han har yrkat fastställelse av att han inte är skyldig att betala för den uppskattade elförbrukningen under de tre månader som föregick kontrollen.
- 6 Elektrorazpredelitelni mrezi Zapad har bestritt talan i dess helhet och gjort gällande att beloppet har beräknats i enlighet med artikel 50.1 b PIKEE som är tillämplig när mätutrustning för beskattningsgrundande mätning inte registrerar några mätvärden, eller registrerar avvikande värden i strid med gällande krav.
- 7 Av sakkunnigutlåtandet framgick att den el som levererades till YL:s fastighet inte registrerades fullständigt av elmätaren vid tidpunkten för kontrollen den 10 april 2023. Det gick ström genom mätaren, men mätfelet var större än tillåtet. Elmätaren hade inte registrerat några mätvärden som visades på displayen. Mätaren släppte igenom ström, men registrerade den inte i sitt räkneverk/sin

display och bearbetade således inte impulserna, vilket med andra ord innebar att den inte mätte strömmen som passerade genom den. I synnerhet under perioden från den 20 januari 2023 till den 20 februari 2023 var elmätarens mätningar ofullständiga. Under perioden från den 21 februari 2023 till den 9 april 2023 mätte den endast delvis. Kontrollen ägde rum den 21 april 2023. Följaktligen var mätningarna ofullständiga eller endast delvisa under perioden från den 20 januari 2023 till den 9 april 2023.

- 8 Det framgår av sakkunnigutlåtandet att det senaste tillfället då svarandebolaget genomförde en kontroll av den omtvistade elmätaren var den 14 mars 2018. Den därpå följande kontrollen ägde rum den 12 april 2023, det vill säga den i målet aktuella dagen. Elektrorazpredelitelni mrezhi Zapad hade inte fjärråtkomst till elmätaren för att avläsa värdena i realtid och kontrollera enhetens status, vilket innebär att inga fjärravläsningar gjordes. De enda avläsningarna gjordes således av bolagets anställda. Det fanns inga mätdon på plats för att övervaka strömvärdena. Den sakkunnige kunde således inte fastställa den exakta mängden el som sökanden hade förbrukat under perioden då elmätarens mätningar var ofullständiga eller delvisa (20 januari 2023–9 april 2023).
- 9 Det är ostridigt och framgår även av sakkunnigutlåtandet att den aktuella elmätaren endast ofullständigt uppmätt den el som passerat genom den. Det fanns ingen yttre påverkan på mätdonet och inga fel i anslutningssystemet eller i ställverket till överföringssystemet. Programvaran hade inte manipulerats. Det konstaterades att orsaken till att elmätaren inte fungerade var ett internt, tekniskt fel hos mätaren. Elmätaren var således behäftad med ett fel.
- 10 Det är ostridigt att YL underrättades om den genomförda kontrollen och att svarandebolaget utfärdade en faktura till honom på det omtvistade beloppet, samt att han mottagit fakturan. Kontrollen genomfördes i enlighet med lagstadgade krav, och nödvändiga protokoll upprättades. YL underrättades om kontrollen och resultatet av denna.

Parternas huvudargument

- 11 Tvisten avser rättsläget och inte de faktiska omständigheterna. YL har gjort gällande att han inte är skyldig att betala det fakturerade beloppet, vilket Elektrorazpredelitelni mrezhi Zapad har bestritt. Det kan ifrågasättas om svarandebolagets agerande inte strider mot konsumentskyddet. Får en elleverantör på eget initiativ, ensidigt och i efterhand kräva in ytterligare fakturabelopp i en situation där elmätaren inte visade några mätvärden, inte var belägen på konsumentens fastighet och leverantören var ägare till den? Tvisten rör frågan huruvida konsumenten, även om han inte har begått något fel (avsiktlig åverkan på mätaren), är skyldig att betala det aktuella beloppet för den uppskattade elförbrukningen under de tre föregående månaderna, utan att det står klart hur stor del av förbrukningen som ska beräknas enligt dag- respektive natttariffen. Priset varierar nämligen beroende på vilken tariff som tillämpas.

- 12 Frågan uppkommer om svarandebolagets agerande är lämpligt ur ett konsumentskyddsperspektiv, det vill säga om ett företag ensidigt får göra en ny beräkning av konsumentens elförbrukning till följd av att elmätaren gått sönder, trots att konsumenten inte haft tillgång till mätaren, och varvid den nya beräkningen sker på grundval av en uppskattad mängd el som baseras på elmätarens kapacitet under en uppskattad tidsperiod och inte på den faktiska tidsperioden under vilken elmätaren var ur funktion. Tvisten avser huruvida konsumenten är skyldig att betala den uppskattade elkostnaden under en uppskattad period i en situation där hans elmätare visserligen var ur funktion, men mätaren ägs av svarandebolaget och kontrolleras av elleverantören och denne har underlåtit att omedelbart demontera elmätaren och ersätta den med en ny mätare, i synnerhet med hänsyn till att den senaste besiktningen ägde rum fem år före kontrollen som genomfördes under den i målet relevanta tidsperioden.

Kortfattad redogörelse för skälen till att förhandsavgörande begärs

- 13 I skäl 83 i direktiv 2019/944 föreskrivs en skyldighet för systemansvariga att minska nätförlusterna (som en del av den allmänna principen om energieffektivitet) och att utveckla fjärrövervakning och realtidskontroller.
- 14 När det gäller nätförluster har den bulgariska lagstiftaren antagit artikel 83.1 punkt 6 och 83.2 i energilagen, på grundval av vilken KEVR, som är tillsynsmyndighet i den mening som avses i direktiv 2019/944, har fastställt regler för mätning av elmängder.
- 15 KEVR har infört beräkningsregler i PIKEE, utifrån vilka det, i enlighet med principen om obehörig vinst, fastställs hur mycket el konsumenten förbrukar under en uppskattad tidsperiod (uppskattad elförbrukning). Reglerna omfattar flera fall.
- 16 Vid tekniska fel på mätutrustningen till följd av konstaterade förändringar av anslutningssystemet, eller vid yttre påverkan på den tekniska mätutrustningen till följd av konsumentens agerande (uppsåt), ska elleverantören debitera ett belopp för en mängd el som uppskattats i enlighet med artikel 50 PIKEE till det pris som fastställts av KEVR. I artikel 50 PIKEE regleras beräkningsmetoden alltså endast om det förekommit yttre påverkan som inverkat på mätningen av förbrukningen eller på anslutningstypen. Om en slutanvändare olagligen har anslutit sig till överföringssystemet ska distributionsföretaget fakturera förbrukad el i enlighet med artikel 51 PIKEE.
- 17 Om elmätaren går sönder eller gör felaktiga mätningar utan någon yttre påverkan från konsumentens sida ska avräkning ske i enlighet med artikel 52 PIKEE. Denna bestämmelse gör det möjligt för leverantören att debitera ett belopp på grundval av en uppskattning av elförbrukningen i händelse av att ett mätdon går sönder utan att det är en följd av yttre påverkan från konsumentens sida.

- 18 Vid fel eller avvikelser i funktionen får leverantören debitera det belopp som föreskrivs i artikel 53 PIKEE. Enligt bulgarisk rätt är omkopplaren för tariffval en klocka som styr vilken tariff som tillämpas dag- och nattetid. Fram till den 1 april 2024 var elpriset olika beroende på om dag- eller nattariff tillämpades.
- 19 Bestämmelserna i artiklarna 50–53 PIKEE tar hänsyn till principen om obehörig vinst (principen att el som förbrukats men inte uppmätts ska betalas). Föreskrifterna utgår från att konsumenten har förbrukat en viss mängd el till nattariffen eller till dagtariffen under en viss tidsperiod, även i avsaknad av mätningar eller vid fel på den tekniska mätutrustningen. KEVR har infört rättsliga fiktioner för elförbrukningsperioden, elmängden och eltariffen.
- 20 I de anförda bestämmelserna behandlas de mängder el som avses i artiklarna 50–53 PIKEE som nätförluster för den systemansvarige för överföringssystemet. Förlusten består av elförbrukning hos konsumenten som inte registrerats av mätaren. Konsumenten betalar således inte för den faktiskt förbrukade mängden el. Samtidigt inför bestämmelserna i PIKEE en fiktion för den uppskattade mängden el utan att någon hänsyn tas till de faktiska omständigheterna för det specifika hushållet.
- 21 I dessa bestämmelser fastställs en ”uppskattad” mängd el för en viss tidsperiod som baseras på tidpunkten då leverantören/den systemansvarige upptäcker att mätdonet är sönder. Om upptäckten sker vid ett senare tillfälle debiterar leverantören elen till ett högre pris än om felet hade upptäckts tidigare. Detta beror på att elpriserna uppdateras och höjs var fjärde månad.
- 22 Enligt de anförda nationella bestämmelserna utgör el som inte uppmätts av mätdonet en kostnad som ska bäras av konsumenten i den omfattning och under den tid som fastställts enligt lag. Syftet är ta hänsyn till principen om obehörig vinst. Ur rättslig synvinkel tar sig denna princip uttryck i att konsumenten är skyldig att betala värdeersättning till elleverantören. Skyldigheten att betala värdeersättning grundas på att elmätaren gått sönder, inte mätt korrekt eller varit föremål för yttre påverkan, men att det kan antas att konsumenten ändå förbrukat el.
- 23 I artikel 46.2 d i direktiv 2019/944 föreskrivs även att elöverföringsverksamhet omfattar vissa avgifter, inbegripet för energiförluster. Enligt artikel 18.8 i förordning 2019/943 ska medlemsstatens tillsynsmyndighet beakta de systemansvarigas kostnader och inkludera dessa i distributionstarifferna, så att systemansvariga för distributionssystem ges incitament att öka sin effektivitet. Denna åtgärd syftar till att skapa incitament för leverantörer/systemansvariga att optimera sina nät för att minska förluster i fråga om energieffektivitet.
- 24 I detta avseende är det oklart vad som omfattas av begreppet ”avgifter ... bl.a. kompensation för energiförluster”, i den mening som avses i artikel 46.2 d i direktiv 2019/944 jämförd med artikel 18.8 i förordning 2019/943. Ska dessa bestämmelser tolkas på så sätt att avgifterna för förluster även omfattar el som

förbrukats men inte uppmätts av mätutrustningen, när den uteblivna eller felaktiga mätningen av elen hos konsumenten a) beror på konsumentens beteende, b) inte beror på konsumentens beteende, utan på ett fel i mätdonet, och följden av den uteblivna mätningen inte åtgärdades i tid av den systemansvarige eller elleverantören?

- 25 Proportionalitetsprincipen anges i förordning 2019/943. Härav följer att kostnaderna ska inkluderas i taxorna. Den hänskjutande domstolen frågar sig om detta inte strider mot de systemansvarigas/leverantörernas skyldighet att öka effektiviteten i sina nät genom att sänka kostnaderna för elleveranser. I förevarande mål har det fastställts att den senaste kontrollen av den aktuella mätaren före den 12 april 2023 genomfördes år 2018. Elleverantören vidtog med andra ord inga åtgärder för kontroll och underhåll av mätdonet mellan åren 2018 och 2023. Det var först när leverantören upptäckte att mätutrustningen var sönder den 12 april 2023 som denne debiterade ett belopp som, i enlighet med de lagstadgade bestämmelserna, var avsett att täcka kostnaderna för den energi som levererats men inte uppmätts. Är det tillåtet att fakturera konsumenterna för förluster för el som inte uppmätts, såsom skett i förevarande mål, när leverantören eller den systemansvarige inte har åtgärdat felet på mätutrustningen i tid? Den hänskjutande domstolen anser att en ordning där kostnaderna för förluster inkluderas i tariffen, såsom i det nationella målet, skulle minska elleverantörernas/de systemansvarigas incitament att hålla nere sina förluster, eftersom dessa kostnader i sådana fall inte skulle bäras direkt av dem, utan av slutanvändaren.
- 26 Det är således oklart huruvida artikel 18.8 i förordning 2019/943 utgör hinder för en nationell lagstiftning, såsom den som är aktuell i förevarande mål, enligt vilken konsumenten är skyldig att betala den systemansvarige eller elleverantören för den uppskattade elförbrukningen när en elmätare inte har registrerat förbrukningen, eller inte har registrerat den korrekt, utan något vållande från konsumentens sida, och leverantören eller operatören inte har åtgärdat felet i tid.
- 27 Å andra sidan föreskriver artikel 59.1 a i direktiv 2019/944 att tillsynsmyndigheten är behörig att fastställa eller godkänna överförings- eller distributionstariffer eller metoder för beräkning av dem. Det är i detta sammanhang oklart huruvida artikel 59 i nämnda direktiv tillåter en nationell lagstiftning, enligt vilken den systemansvariges kostnader för energi som levererats och förbrukats men som inte har uppmätts, eller som endast uppmätts oprecist till följd av ett fel i mätutrustningen, ska inkluderas i tariffen. Ska tillsynsmyndighetens skyldighet tolkas på så sätt att denna iakttagits vid fastställandet av överförings- eller distributionstariffer eller metoderna för att beräkna dessa, med tillämpning av transparenta kriterier, i en situation där mätanordningens felaktiga funktion a) beror på konsumentens beteende, eller b) inte beror på konsumentens beteende, utan på ett fel i mätaren? Det ska beaktas att denna tariff inkluderar elleverantörens/den systemansvariges driftskostnader vid fel i mätutrustning som inte åtgärdas utan dröjsmål av leverantören/den

systemansvarige, närmare bestämt till beloppet av den uppskattade förlusten under en uppskattad tidsperiod.

- 28 Dessutom föreskriver artikel 18.1 i förordning 2019/943, till nackdel för konsumenten, att denne till den systemansvarige för överföringssystemet ska betala avgifter som återspeglar kostnaderna för nätet, och i punkt 7 i samma bestämmelse, att dessa kostnader ska avspegla systemanvändarnas användning av distributionsnätet. Det är oklart hur dessa kostnader ska återspegla systemanvändarnas användning av distributionsnätet, det vill säga huruvida det ska ske baserat på uppskattade mätvärden eller baserat på de verkliga kostnaderna/förlusterna. Ska artikel 18.1 och 18.7 i förordning 2019/943 tolkas på så sätt att den tillåter en nationell lagstiftning som föreskriver metoder för att beräkna en konsuments elkostnader på grundval av en uppskattning av elförbrukningen under en uppskattad tidsperiod, utan beaktande av den mängd el som faktiskt förbrukats av konsumenten i händelse av fel i den tekniska mätutrustningen (elmätaren)?
- 29 Enligt artikel 3 i direktiv 2011/83 omfattas avtal om leverans av el av konsumentskyddets tillämpningsområde. I förevarande mål är det utrett och ostridigt mellan parterna att det föreligger ett avtalsförhållande om leverans av el mellan dem till den aktuella fastigheten. Enligt artikel 27 i direktiv 2011/83 är konsumenten befriad från sin skyldighet att betala ett belopp till elleverantören som går utöver den beställda leveransen av el. Denna bestämmelse slår således fast principen att konsumenten endast ska betala för leveranser av el som han eller hon faktiskt har använt. I nationell rätt fastställer bestämmelserna i PIKEE däremot principen att en uppskattad mängd el ska betalas för en uppskattad tidsperiod om mätanordningen ur teknisk synpunkt inte kunde mäta elförbrukningen, förutom i de fall som avses i artiklarna 50–53 PIKEE. Enligt bulgarisk rätt ska betalning för en uppskattad mängd el som i verkligheten inte har registrerats ske i ljuset av principen om minskning av elkostnaderna (principen om energieffektivitet) som anges i skäl 83 i direktiv 2019/944. Dessa kostnader för energinätet övervältras på konsumenten. I artikel 4 i direktiv 2011/83 uppställs dessutom principen att medlemsstaterna inte får införa strängare bestämmelser än de som föreskrivs i direktivet. Det är således oklart huruvida artiklarna 4 och 27 i direktiv 2011/83 ska tolkas på så sätt att de tillåter en nationell lagstiftning enligt vilken hushållskunder är skyldiga att betala en uppskattad mängd el för en uppskattad period när mätutrustningen i verkligheten inte har registrerat mängden el i en situation där konsumenten inte hade åtkomst till den och den uteblivna mätningen a) beror på yttre påverkan på mätaren, eller på kundens beteende, eller b) varken beror på yttre påverkan eller kundens beteende, utan på att mätdonet inte fungerar på ett korrekt sätt, dock under förutsättning att konsumenten inte har haft tillgång till mätdonet och att leverantören/den systemansvarige inte har åtgärdat felet i tid. Ska artikel 27 i direktivet tolkas på så sätt att konsumenten, i händelse av att mätaren gör felaktiga eller oprecisa mätningar utan att det beror på konsumentens beteende, endast är skyldig att betala för den mängd el som han eller hon faktiskt har förbrukat?

- 30 I artikel 10.4 i direktiv 2019/944 föreskrivs dessutom att leverantörerna ska informera sina kunder om varje ändring av leveranspriserna. Slutpriset för konsumenten beräknas således på grundval av den mängd el som förbrukats och ett pris per enhet. I detta avseende framgår det inte klart huruvida artikel 10.4 i direktiv 2019/944 ska tolkas på så sätt att den inte utgör hinder för en nationell lagstiftning enligt vilken en elleverantör/systemansvarig, under de omständigheter som redogjorts för ovan, får ersätta den förbrukade elmängden med en uppskattning av den mängd el som förbrukats under en uppskattad period.
- 31 Det är nödvändigt att tolka de anförda unionsrättsliga bestämmelserna för att fastställa vad som avses med kostnader för täckning av nätförluster och om dessa kostnader ska bäras av leverantören eller konsumenten. Å ena sidan skulle leverantören, om denne belastas av sådana kostnader, ges ett incitament att öka sin energieffektivitet (principen om energieffektivitet) och å andra sidan säkerställa konsumentskyddet i unionen (konsumenten behöver endast betala för sin elförbrukning). När det gäller konsumentskyddet är det även nödvändigt att besvara frågan huruvida konsumenten måste betala för en uppskattad mängd el under en uppskattad tidsperiod i en situation där konsumenten inte är ansvarig för den uteblivna mätningen. Behovet av tolkning följer av att det är nödvändigt att pröva huruvida den aktuella nationella lagstiftningen om betalning för el i händelse av att elmätaren inte fungerar är proportionerlig mot bakgrund av unionslagstiftningen om konsumentskydd i samband med energiförsörjning. Tolkningen är också nödvändig för att klargöra huruvida KEVR får införa en rättslig fiktion för förbrukad el i händelse av att elmätaren inte fungerar.
- 32 Av de skäl som anförts ovan ska en begäran om förhandsavgörande hänskjutas till Europeiska unionens domstol i enlighet med artikel 267 första stycket b FEUF. Frågan är huruvida unionsrätten ska tolkas på så sätt att den inte utgör hinder för att konsumenten debiteras ett belopp för den el som levererats, vilket beräknas på grundval av en uppskattad mängd el under en uppskattad tidsperiod, utan att det sker någon prövning av huruvida konsumenten faktiskt förbrukat denna mängd el under denna period. Är det tillåtet att införa rättsliga fiktioner såsom de som är i fråga i förevarande mål i samband med utfärdandet av elräkningar? Domstolen anser att det är nödvändigt att tolka unionsrätten för att nå en korrekt lösning av tvisten, för att kunna bedöma i vilken mån konsumenternas rättigheter skyddas och principen om energieffektivitet är tillämplig, när kostnaderna övervältras på konsumenten utan att det sker någon bedömning av konsumentens faktiska förbrukning.